АЖРИМ

(Даъво аризасини кўрмасдан қолдириш тўгрисида)

Гулистон шахри

2024 йил 26 март

Гулистон туманлараро иктисодий суди, судья Б.Махмудов раислигида, судья ёрдамчиси Ж.Эгамова суд мажлиси котиблигида, жавобгар вакили Х.Н.Борибоев (2024 йил 11 мартдаги 01/03-24-сонли ишончнома асосида) иштирокида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошкармасининг даъвогар "Baxt Paxta tozalash" акциядорлик жамияти манфаатида жавобгар "Bek Cluster" масъулияти чекланган жамияти шаклидаги кўшма корхонаси хисобидан 181 629 085 сўм асосий қарз ва 5 081 484 сўм пеня ундириш тўгрисидаги даъво аризаси бўйича кўзгатилган иктисодий ишни ўз биносида, очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошқармаси (кейинги ўринларда —палата) даъвогар "Baxt Paxta tozalash" акциядорлик жамияти (кейинги ўринларда —даъвогар) Гулистон туманлараро иктисодий судига жавобгар "Bek Cluster" масъулияти чекланган жамияти шаклидаги кўшма корхонаси (кейинги ўринларда —жавобгар)га нисбатан даъво ариза билан мурожаат қилиб, унда жавобгар хисобидан 181 629 085 сўм асосий қарз ва 5 081 484 сўм пеня ундиришни сўраган.

Палата ва даъвогар вакиллари иш мухокамасининг вакти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлса-да, суд мажлисида иштирок қилмади. Даъво аризада ишни палата иштирокисиз кўришни сўраган.

Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда — ИПК) 170-моддаси учинчи қисмига асосан иш мухокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин.

ИПКнинг 172-моддаси тўртинчи қисмига кўра, ишда иштирок этувчи шахслар танаффус эълон қилингунига қадар суд мажлисида ҳозир бўлганлигидан ёки бўлмаганлигидан қатъий назар, суд мажлисининг вақти ва жойи ҳақида тегишли тарзда ҳабардор қилинган ҳисобланади ҳамда уларнинг танаффус тугаганидан кейин суд мажлисига келмаганлиги суд мажлисини давом эттиришга тўсқинлик қилмайди.

Шу боис суд иш бўйича суд мухокамасини ишдаги ва такдим этилган хужжатлар асосида палата ва даъвогар вакилларининг иштирокисиз кўришни лозим топди.

Суд мажлисида иштирок этган жавобгар вакили низо юзасидан тарафлар ўртасида ўзаро медиатив келишувга эришилганлигини маълум қилиб, медиатив келишув тузилганлигини инобатга олишни сўради.

Суд, ишда иштирок этувчи жавобгар вакилининг тушунтиришини тинглаб, ишдаги мавжуд ва суд мухокамаси жараёнида такдим этилган хужжатларни

ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга асосан палатанинг даъвогар манфаатида киритилган даъво аризасини кўрмасдан қолдиришни лозим топади.

ИПК 131-моддасига биноан тарафлар низони келишув битимини ёки медиатив келишувни тузиб ҳал этиши мумкин. Келишув битими иқтисодий суд ишларини юритишнинг ҳар қандай босқичида ва суд ҳужжатини ижро этиш жараёнида, медиатив келишув эса биринчи инстанция судида суд алоҳида хонага (маслаҳатҳонага) суд ҳужжатини қабул қилиш учун чиққунига қадар тарафлар томонидан тузилиши мумкин.

3

ИПКнинг 107-моддаси биринчи қисми 5 -бандига асосан тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, суд даъво аризасини кўрмасдан қолдиради.

Иш хужжатларидан аникланишича, тарафлар ўртасида ихтиёрий асосларда 2024 йил 26 март куни медиатив келишув тузилган бўлиб, медиатив келишувга кўра жавобгар даъвогар олдида муддати ўтган ва даъво аризасида талаб этилаётган 181 629 085 сўм асосий қарз ва 5 081 484 сўм пеня қарздорликни хамда тарафлар ўртасида тузилган №2/3-2-сонли шартномага кўрсатилган ўзаро келишилган тулов жадвалига асосан 2024 йилнинг июнь ойининг 01 санасигача беришни кафолат бериши, даъвогар эса жавобгарнинг келишувнинг биринчи бандида қайд этилган кафолатини инобатга олишига, шунингдек, даъвогар томонидан олдиндан тўлаб чикилган харажатларини қолдирилишига келишилиб, тарафлар ўз зиммасига профессионал тартибда харакат қилувчи медиатор Рискулов Олимжон Абдуназаровични танлаб олишган ва унинг иштирокида Гулистон туманлараро иқтисодий судининг 4-1201-2401/245-сонли иқтисодий ишини тартибида хал этилганлигини тасдиклашган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2019 йил 24 майдаги "Биринчи инстанция суди томонидан иктисодий процессуал конун нормаларини кўллашнинг айрим масалалари тўгрисида" ги 13-сон қарорини 32-бандига кўра, ИПК 163-моддаси биринчи кисмининг 8-бандига мувофик судья тарафларни келиштириш чораларини кўради. Судлар низонинг характеридан келиб чиккан холда ишни келишув битими ёки медиатив келишув тузиш йўли билан тамомлашга кўмаклашишлари лозим. Низони келишув битими ёки медиатив келишув тузиш билан ҳал этиш имконияти ишни суд муҳокамасига

тайёрлаш пайтида ҳам (ИПК 163-моддаси биринчи қисмининг 8-банди, 163 - моддаси биринчи қисмининг 3-банди), суд муҳокамаси жараёнида ҳам (ИПКнинг 16-боби) аниқланиши лозимлиги ҳақида тушунтириш берилган.

Суд, тарафлар томонидан тақдим этилган 2024 йил 26 мартдаги медиатив келишувни ўрганиб, тарафлар низони ўзаро медиатив келишув йўли билан ҳал ҳилганликларини, яъни иҳтисодий суд ишини юритишда низони ҳал этишга кўмаклашганлигини инобатга олиб, палатанинг даъвогар манфаатида киритилган даъво аризасини кўрмасдан ҳолдиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўғрисида" ги Қонуни 18-моддаси биринчи қисми 9-бандига кўра агар тарафлар ўртасида медиатив келишув тузилган бўлса, ариза кўрмасдан қолдирилганда давлат божи қайтарилиши лозим, бирок ушбу Қонуннинг 9-моддаси биринчи қисми 2-бандига асосан палатанинг даъво аризаси олдиндан давлат божи тўловисиз иш

юритишга қабул қилинганлигини инобатга олиб, давлат божини ундирувсиз қолдириб, олдиндан тўланган почта харажатларини даъвогар зиммасида қолдиришни лозим топади.

Юқоридагиларга асосан ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси 107, 108, 109, 118, 130, 131, 170, 195-моддаларини қўллаб, суд

АЖРИМ КИЛДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Сирдарё вилояти худудий бошқармасининг даъвогар "Baxt Paxta tozalash" акциядорлик жамияти манфаатида жавобгар "Bek Cluster" масъулияти чекланган жамияти шаклидаги қушма корхонаси ҳисобидан 181 629 085 сум асосий қарз ва 5 081 484 сум пеня ундириш туррисидаги туррисидаги даъво аризаси курмасдан қолдирилсин.

Давлат божи ундирувсиз қолдирилсин.

Даъвогар "Baxt Paxta tozalash" акциядорлик жамияти томонидан олдиндан тўлаб чиқилган 34 000 сўм почта харажатлари зиммасида қолдирилсин.

Ажримнинг кўчирма нусхаси тарафларга юборилсин.

Ажрим қабул қилингандан кейин бир ойлик муддат ўтгач қонуний кучга киради.

Ажрим устидан бир ойлик муддатда шу суд орқали Сирдарё вилоят судининг иқтисодий ишлар бўйича судлов ҳайъатига апелляция тартибида шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Раислик қилувчи

Б.Махмудов

